

altijd goed uitgelegd, als er een dokter of tandarts in ons leven kwam. Dini hilde dus nooit, totdat mijn moeder op een dag ineens toch een huilende dochter aantrof. Geschrokken vroeg m'n moeder wat haar scheelde. Toen bleek dat Dini, inmiddels zes jaar, een dokter en een verpleegster over haar kleine hoofdje had horen praten: "Ja, dan moet ze naar Hilversum", had ze gehoord. Toen ze gekalmeerd was, ging mijn moeder naar de hoofdzuster om te vragen wat er aan de hand was. Zij legde mijn moeder uit dat Dini voor therapie en revalidatie naar een ziekenhuis in Hilversum moest, want ze moest een kruipruimte hebben omdat ze absoluut niet met haar beentjes uit het bed mocht hangen. "Ik heb een kruipruimte. Ik heb twee opklapbedden die kunnen in het verlengde van elkaar staan en dan heb je vier meter bed", zei mijn moeder toen. Zij is altijd heel praktisch geweest.

De mensen van het ziekenhuis kwamen bij ons thuis kijken of het er allemaal wel goed uitzag en of dat 'bedden-idee' inderdaad wel zo'n goed plan was. Dat pakte heel positief uit: het werd allemaal goedgekeurd en Dini mocht naar huis. Eén keer per week werd ze gehaald en gebracht om in het ziekenhuis therapie te ondergaan met het doel weer normaal te gaan lopen. Thuis mocht ze absoluut niet lopen. Maar ja, mijn moeder vertelde me dat ze op een keer om zes uur 's morgens het volgende tafereeltje zag: twee broertjes, de één negen jaar en de andere vijf, hun zusje tussen zich in ondersteunend begeleidden haar naar de wc. "Je wilt wel zeggen dat ze dat niet mogen doen, maar dat zeg je toch niet", vertelde mijn moeder. Die kleine jongetjes hebben haar heel erg geholpen om weer te leren lopen.

Na ongeveer twee jaar ging het steeds beter en gelukkig kwam het weer helemaal goed met Dini. Een slopende en bange periode was eindelijk voorbij en het normale leven kreeg weer een beetje de overhand. Hoewel, helemaal gewoon is zo'n druk leven nooit. Mijn ouders werkten in die haringkar, maar mijn vader ging met de fiets ook fabrieken af met zijn vis. Daar had hij zijn vaste adressen voor. Zij waren de hele dag in touw. En wie was er dan thuis als de kinderen uit school kwamen? Nou, dat probeerden óf mijn vader, óf mijn moeder te doen. Als dat niet dreigde te lukken, was daar altijd wel een buurvrouw, die met thee zat te wachten. Al met al een hele organisatie, maar mensen met drukke banen en kinderen zullen dat ook nu wel herkennen. Niets nieuws onder de zon. Wat wel anders was in die dagen, is dat er in de vakantietijd heel vaak gewoon werd doorgewerkt. De kinderen waren zomers wel zes weken vrij van school.

Mijn ouders spaarden elke week bij drie verschillende organisaties die zomervakantiecampen voor kinderen organiseerden: Westerkwartier, Kindergenoegen en

iets in de Bos en Lommerbuurt. Ze gingen bij elke club twee weken 'op kamp'. Zo hadden de kinderen toch vakantieplezier in de zomer. In de jaren na mijn geboorte ging dat ritueel gewoon door. Ik bleef dan thuis en kreeg daar op de eerste plaats de verzorging van mijn ouders en bij gebrek aan tijd van een buurvrouw of vriendin. Buurtgenoten hielpen elkaar zo goed in die tijd.

Toen ik vijf jaar was, in 1967, gebeurde er iets in de visbranche. Er werd bekendgemaakt dat er een made in de haring zat. Een worm, een parasiet. Daardoor kelderde de handel, uiteraard. Mijn moeder kon zich daar jaren later nog altijd kwaad om maken. "Dat was helemaal niet de reden", zei ze dan. "Nederland had een overeenkomst met de Sovjet-Unie om een bepaald quotum haring te leveren. Daardoor ging toen de meeste haring daarnaartoe en bleef er op een bepaald moment te weinig over voor de Nederlandse markt. Toen hebben ze dat parasiet-verhaal de wereld in geholpen. Want als ze niet voor de Sovjet-Unie aan dat quotum kwamen, moesten ze een schadevergoeding betalen." De waarheid zal in het midden liggen. Feit is dat het een jaar later verplicht werd om de haring vlak na de vangst in te vriezen, zodat eventuele parasieten dat niet zouden overleven. Maar door deze hele toestand zat de klad in de haring.

Mijn ouders waren gedwongen om op andere manieren hun geld te verdienen. Mijn vader ging paling roken bij een bevriende vishandelaar en hij werkte voor halve dagen op een boterfabriek. Na een tijdje kochten kennissen van mijn ouders een café op 't Singel nummer acht: 't Oude Veerhuis. Ze vroegen mijn ouders om het te gaan beheren. Het bedrijf was open van tien uur 's morgens tot één uur 's nachts, dat waren wel heel lange dagen. Maar goed, het hele gezin moest draaiende blijven dus ze gingen dat maar doen. Ze wisten helemaal niets van de horeca. Alles ging op gevoel. Met mensen omgaan konden ze wel, maar ze moesten van alles leren zoals: bier tappen, het maken van cocktails van allerlei verschillende likeuren etc. Ze leerden spelen, derwijs hoe het allemaal moest. Thuis werd alles opgevangen. Het gezin draaide op het salaris van mijn vader, want een groot deel van het salaris van mijn moeder ging op aan de mensen die de kinderen opvingen en te eten gaven. Ze wilden per se dat mensen betaald werden en vonden dat ze zo langzamerhand niet altijd zomaar gratis een beroep op iedereen konden doen.

Mijn moeder vertelde altijd dat ze in die periode van alles heeft gehoord en gezien waar ze daarvoor nooit mee te maken had gehad. Ze vroeg zich vaak af waarom sommige mannen zo vaak in de zaak zaten en of ze dan niet hoefden te werken. "Ik ben vertegenwoordiger", zeiden die mannen, "Het is nu een beetje slappe tijd." Sommige vrouwen vond ze prachtig, duur gekleed en ze reden in

sportwagens. "Hele leuke meiden, allemaal", vond mijn moeder. Het duurde even voor mijn moeder begreep dat het pooiers en hoeren waren. Het beeld van deze branche was voor mijn moeder ook meteen veranderd: "Het waren fijne mensen, gezellig om mee te praten. Heel aardig. Ik kon goed met ze opschieten."

Met haar werkgevers kon ze het wat minder goed vinden. Die spraken zo denigrerend over hun clientèle. Bovendien zagen zowel mijn moeder als mijn vader dat één van de eigenaren heel naar deed tegen zijn echtgenote. Kortom, er waren allerlei asociale toestanden aan de orde van de dag en dat is voor mensen die juist heel sociaal zijn niet vol te houden. De druppel was een heel opmerkelijke: er werden in 't Oude Veerhuis ook uitsmijters geserveerd. Toen mijn moeder er één stond te bakken, siste de eigenaar haar toe dat de dooier niet in het midden lag. Nu was mijn moeder een zeer impulsief iemand. Ze gaf de man meteen een klap met de koekenpan met de woorden: "Misschien ligt ie nu in het midden!" Vader erbij. Mijn ouders stonden op cruciale momenten altijd pal achter elkaar. Dus jassen aan. Weg! Dat was het einde van hun carrière in 't Oude Veerhuis. Ze hebben er ongeveer drie maanden gewerkt.

Mijn vader ging daarna weer in de boterfabriek werken en mijn moeder in een fabriek waar ze souvenirs maakten. Ze maakte daar schoon, maar als ze het druk hadden zat mijn moeder ook ineens sleutelhangers en poppetjes te maken. Het was financieel een rommelige tijd maar het lukte. De kinderen groeiden vrolijk op. Vader droomde steeds vaker over de oorlog, hoewel mijn moeder niet wist wat er precies aan de hand was. Hij praatte er niet over maar had nachtmerries. Punt. Op een avond werd er aangebeld. De kinderen waren allemaal al naar bed. Het was meneer De Goede. Hij had een drankengroothandel, binnen- en buitenlands gedistilleerd. Hij had mijn ouders zien werken in 't Oude Veerhuis en vond dat ze dat erg goed hadden gedaan. Dat ze de mensen goed konden ontvangen en ze gewoon heel geschikt waren voor een eigen café. Het kwam zó uit de lucht vallen. Mijn vader zei meteen: "Ooh nee. Van m'n leven niet! We hebben geen gulden. En al die toestanden van het hebben van een eigen café, oh nee." Mijn moeder stond meer open voor het idee: "Wat stelt u zich daar dan bij voor?", vroeg ze. "We hebben inderdaad helemaal geen geld, ofzo." De Bols en de Amstelbrouwerij zouden de zaak kopen en De Goede zou borg staan. De afspraak was dan natuurlijk wel dat De Goede de sterke drank zou leveren. En mijn ouders zouden de zaak bij de Bols en Amstel afbetalen. Dat was het voorstel.

Mijn vader bleef het een eng idee vinden. Mijn moeder, praktisch als altijd, zei tegen mijn vader: "Stel nou dat we het een jaar proberen. We beginnen gewoon. En als het na dat jaar niet lukt, dan hebben we in ieder geval een